

eller sætter store Kapitaler i en Virksomhed, er jo ikke noget absolut Legn paa Tilbagegang. Jeg skal desuden endnu nævne, at Masagen til den mindre gunstige Balance ogsaa kan være den, at vi ikke have saa faa Kapitaler engagerede i udenlandske Foretagender, og det gjør selvfølgelig sit til, at Facit tilsyneladende stiller sig mindre gunstigt. Jeg er altsaa mest tilbøjelig til at tro, at Sagen for Liden ikke kan uddebatteres, og at den egenlig først vil kunne uddebatteres i en saadan Grad som ønskeligt er, naar Proven er bleven gjort. Jeg skulde derfor ikke være utilbøjelig til i Hovedresultatet at være enig med den høitærede Finanzminister paa dette Punkt. Resultatet bliver altsaa, uagtet det forskjellige Udgangspunkt, det samme, nemlig at man dog muligvis — jeg siger ikke afgjort — bør give Anledning til, at Fabrikerne komme til at løbe Linen ud. Man kunde maasse sige, at de Paagjældende selv kunne gjøre det ved deres egne Kapitaler, og dersom de have saa stor en Tro til denne Industri, som de sige, de have, ville Kapitalerne nok komme. Der til skal jeg imidlertid blot bemærke, at Kapitalerne her tillands jo ikke ere saa stærkt samlede paa enkelte Hænder — og det er godt, de ikke ere det — som i andre Lande. I England f. Ex. vilde der rimeligvis ikke blive Tale om at komme saadanne Foretagender til Hjælp; det skal indrømmes. Som sagt, jeg har med Flib, og som jeg tror med Rette, holdt Spørgsmaalet om Beskyttelse eller Ikke-Beskyttelse ube her, og det tror jeg man maa gjøre, hvad enten man vil støtte denne Sag eller ikke. Der ligger hverken Beskyttelse eller Ikke-Beskyttelse deri; der ligger simpelthen deri Spørgsmaalet om, hvorvidt vi skulle gjøre Forsøg paa dette Omraade med Hensyn til Landbruget som paa saa mange andre, og jeg antager rigtignok, at det rationelle Landbrug, indtil det ster, vil sige, at Forsøget skulde være gjort. Det er nemlig klart, at den hele Udvikling, hvori vi ere inde, efterhaanden maa kræve nye Midler til, eller om jeg saa maa sige Indsigt i at bringe det ud af Jorden, som kan bringes ud deraf, og at der til dette Formaal ogsaa hører Roedyrkning, kan der vel ikke være Tvivl om. Til Slutning skal jeg blot tilføje, i Anledning af, at jeg nu forskellige Gange har sagt, at her ikke er Tale om Beskyttelse eller Ikke-Beskyttelse, at fri Handel og fri Konkurrence strax har min Sympathi, og hvorfor? Fordi begge Ord minde om, at der har været en Tid, da det Mødsatte herskede, da man var i Trældom. Dermed er imidlertid ingenlunde sagt, at vi skulle gjøre som den drukne Mand, der efter at have været i den ene Grøft ved Landevejen, af Frygt for atter at falde i den dumptede i Grøften paa den anden Side. Altsaa theoretisk kan man være Frihandelsmand, men praktisk tror jeg ikke, man kan være det uden paa tyrkisk eller portugisisk Vis. Tyrkerne og Portugiserne have jo ogsaa været en Vel Frihandels-

mænd, men Følgen var kun, at England tog hele deres industrielle Virksomhed fra dem ved at oversømme dem med engelske Varer, saaledes at de kom i Armod, og Følgen af ubetinget fri Handel og Konkurrence vil ogsaa altid være, at de, der have de fleste Penge, seire. Ja, kunde man bringe Folk til at konkurrere under lige Vilkaar og bringe alle Statsansund til at arbejde som en stor Familie uden Egenytte, saa kunde man være fuldstændig Frihandelsmand saavel praktisk som theoretisk, men ogsaa først da. — Smød selve Lovforslaget har jeg ikke Noget at indvende. Om man vil kalde denne Afgiftsnebsættelse for en Retfærdigheds- eller en Billighedshandling, er mig ligegyldigt, og derom skal jeg ikke disputere med Noget. Efter Omstændighederne mener jeg, at baade den første og den sidste Paragraf i Loven fortjene at vedtages.

H. Jensen (Aarhus Amts 3die Valgkreds): Jeg ønsker endnu at fremsætte et Par Bemærkninger om Lovforslaget, men forinden vil jeg dog rette nogle Ord til det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (G. Koch). Han talte om, at der skulde indsamles større Erfaring, før Dødsdommen over dansk Sufferindustri blev affagt, og under den Form, hvori Ordene faldt, synes det mig, at han ligesom lagde deri, at det var Regeringen og Rigsdagen, der skulde affige Dødsdommen. Dersom det var Meningen, vil jeg nedlægge Indsigelse derimod, og jeg kan gjøre det, fordi jeg blot behøver at henvise til Loven af 1873 og Regeringens og Rigsdagens Stilling til den for at godtgjøre, at, dersom Omstændighederne nu ere mislige, dersom Døden nu synes at ville ramme disse Fabriker, er det ikke Regeringen og Rigsdagen, der have givet dem Dødsstødet, men det er Regeringen og Rigsdagen, der have advaret dem og sagt dem: I vide, hvorledes vor Stilling er, og hvis I alligevel vove Eder ud i Risiko, er det saa langt fra, at vi have gjort Noget, der kan fremfalde Døden, at vi tværtimod have advaret Eder mod selv at gjøre det. Dernæst vil jeg gjøre en Bemærkning om de Klimatiske Forholds Indvirkning. Jeg har den Tro — jeg tilstaa det aabent — at de Klimatiske Forhold, Varme og Fugtighed, ville virke ganske ens under alle Himmelsstrøg, naar alle Forhold ellers ere lige. Jeg tror ikke, at der paa et Sted af Jorden behøves en mindre Grad af Varme til at frembringe en vis Virkning end paa et andet, eller at der behøves en større eller mindre Grad af Forsigtighed paa det ene Sted end paa det andet til at frembringe et vist Resultat, men at de nødvendigvis overalt ville virke ens under lige Forhold. Hvis der altsaa i Lydstland behøves visse Klimatiske Betingelser paa en vis bestemt Tid af Aaret for at fremfalde et vist bestemt Resultat af Dyrkningen, ville altsaa de samme Betingelser kræves her for at frembringe